

# **MINIMÁLNÍ PREVENTIVNÍ PROGRAM**

**na školní rok 2015/2016**

**Základní škola Opava, Boženy Němcové 2 - příspěvková organizace**

**B. Němcové 2, Opava 746 01**

Vypracovala: Mgr. Pavla Sitmalidisová

**Minimální preventivní program** – konkrétní dokument školy zaměřený zejména na výchovu a vzdělávání žáků ke zdravému životnímu stylu, na jejich osobnostní a emočně sociální rozvoj a komunikační dovednosti. Minimální preventivní program je založen na podpoře vlastní aktivity žáků, pestrosti forem preventivní práce s žáky, zapojení celého pedagogického sboru školy a spolupráci se zákonnými zástupci nezletilých žáků školy. Preventivní program vychází z preventivní strategie školy, je zpracováván na jeden školní rok školním metodikem prevence, podléhá kontrole České školní inspekce, je vyhodnocován průběžně a na závěr školního roku je hodnocena kvalita a efektivita zvolených strategií primární prevence. Dané hodnocení je součástí výroční zprávy o činnosti školy.

Pro rodiče žáků je Minimální preventivní program zpřístupněn na webových stránkách školy, u ředitele školy a u školního metodika prevence.

## 1 SOUČASNÝ STAV PROBLEMATIKY

MPP pro školní rok 2015/2016 je sestaven na základě vyhodnocení MPP z minulého školního roku. Kromě cíleně naplánovaných akcí, aktivit a programů bude MPP dle potřeby a aktuální nabídky organizací zabývajících se prevencí o potřebné aktivity a intervenční činnosti průběžně doplňován.

### Vyhodnocení MPP z minulého školního roku:

#### Údaje o prevenci sociálně patologických jevů

Činnost na úseku prevence kriminality a protidrogové prevence	Počet akcí	Počet zúčastněných	
		žáků	pedagogů
<u>Přednášky</u>	6	176	8
<u>Adaptační pobyty žáků</u>	2	58	3
<u>Akce v rámci volného času</u>	66	480	celý pedagogický sbor
<u>Práce se třídami:</u>	4	485	19
<u>Besedy:</u>	8	445	14
<u>Kulturní představení:</u>	5	450	12
<u>Žákovský parlament:</u>	10	28	2

<b>Škola v přírodě:</b>	<b>2</b>	<b>103</b>	<b>8</b>

### **Přednášky**

- Čas proměn – 6. ročník
- Láska ano, děti ještě ne – MUDr. Kovář - 8. a 9. ročník
- Vlastní bezpečnost - Policie ČR – 1. ročník
- Pracovní úřad – 9. ročník
- OSPOD Trestní zodpovědnost – 8. ročník
- Poruchy příjmu potravy – 8. ročník

### **Adaptační pobyty žáků**

- Adaptační pobyt - (Středisko volného času, spec. ped. , TU) - 6. ročník

### **Práce se třídami:**

- Seznámení se školním řádem – žáci všech ročníků
- Knihovna etická výchova „Nebud' čuně“ – 4. ročník
- Práce se třídou (Kašparová) – 8. ročník
- Pravidelné třídnické hodiny – třídní učitelé

### **Besedy:**

- Dopravní výchova – 3. ročník – Městská policie Opava
- Dopravní výchova – 4. ročník – Městská policie Opava
- Centrum inkluze – preventivní program na téma kyberšikana - 8. ročník
- Beseda pro žáky – Drogová závislost- 9. ročník
- Preventivní program Hazard – 8. a 9. ročník
- Canisterapie – 1. – 2. ročník
- SebeRevolta – ukázka trávení volného času - 2. stupeň
- Dopravní výchova – 5. ročník

### **Kulturní představení:**

- Vánoční program v Domově důchodců
- Vánoční program pro MŠ Vaníčkova
- Divadlo do škol – 9. ročník
- Výchovné koncerty - Abraka muzika - 1. stupeň, 7., 8., 9. ročník

## Škola v přírodě:

- Škola v přírodě – 2., 3. ročník

## Časopis „Podlavičnick“

### Akce v rámci volného času

- Spolupráce s MŠ Heydukova a ZŠ – 9. ročník
- Školní výlet – všechny třídy
- Vánoce aneb škola všem otevřená
- Velikonoční dílny

### Akce ŠD

- Kreslení na asfalt
- Šipkovaná
- Cesta za pokladem
- Pexesový turnaj
- Hadrový bál
- Vlaštovkové odpoledne - výroba, soutěž v hodu
- Mikulášský míč
- Představení Divadla Slunečnice (Brno)
- Vánoční den aneb Škola všem otevřená
- Superstar
- Sportovní odpoledne v tělocvičně
- Taneční odpoledne
- Karneval
- Hledej-poznej-odpověz
- Velikonoční dílny
- Beseda v knihovně (chráněné ptactvo našich hor)
- Koloběžkové závody
- Exkurze k opavským hasičům
- Pyžamový bál
- Netradiční sportovní odpoledne
- Několikanásobná návštěva kina Mír
- Výstava v Domě umění „Giganti doby ledové“
- Výstavy v OC Silesia „Draci a drakobijci“, „IQ days“
- Akce k 195. výročí narození B.Němcové (ve spolupráci s dramatickým kroužkem ZŠ)
- Tvoření ( zdravé jednohubky)
- Čarodějnické odpoledne
- Světový den hygieny rukou-návštěva SN + Muzeum ošetřovatelství
- Barevná diskotéka

### **Výtvarné akce pro rodiče s dětmi:**

- Podzimní - květináč + vařečka
- Zimní akce - adventní dekorace (baňka, stromeček)
- Jarní akce - ovečka+květináč
- Jarní akce - drátkovaná květina k Svátku matek

### **Výtvarné akce družinové:**

- Batikovaná trička
- Dárky k svátku matek

### **Sobotní družinové výlety:**

- Stěbořice, Jakubčovice, Raduňský park, Hradec-Žimrovice

**Hliněná paráda** - organizace soutěže v keramickém tvoření pro družiny okresu Opava

### **Soutěže pořádané kabinetem školních družin:**

- Basket, Fotbal, Vánoční aerobic, Plavecké závody, Dopravní soutěž, Výtvarná soutěž „Všechno, lítá co má peří“, Lehkoatletický čtyřboj, Účast ve výtvarné soutěži z MMO – O nejkrásnější vánoční ozdobu
- Školní družina se podílí na výzdobě prostor školní chodby, tříd a vánočním jarmarku
- Školní družina organizovala sběr vršků z PET lahví k ekologické recyklaci

### **Ke zmapování současného stavu přispěly:**

- Závěry ze schůzek ŠPP
- Závěry, řešení a přijatá opatření u jednotlivých případů řešených v minulém školním roce
- Preventivní programy organizace Centrum inkluze – výstupy a zpětné vazby
- Práce se třídami
- Sociometrie – měření třídního klimatu – 6. – 9. ročník - vyhodnocení
- Podněty dětí a rodičů v rámci konzultací se ŠPP
- Přípomínky, přání a názory ze schránky a emailu důvěry
- Nápady a připomínky Žákovského parlamentu
- Přípomínky třídních i netřídních učitelů na pravidelných měsíčních poradách
- Podněty učitelů z monitoringu výskytu rizikového chování v jednotlivých třídách
- Postřehy učitelů z vykonávání dohledu nad žáky
- Postřehy speciální pedagožky z intervenčních činností ve třídách

## 2 CÍLE PROGRAMU

MPP je souhrnem krátkodobých cílů, (dlouhodobé a střednědobé cíle jsou uvedeny ve Školní preventivní strategii).

V loňském školním roce jsme řešili problémy, které se týkaly především skrytého záškoláctví, záškoláctví, vztahů v kolektivech, vztahů mezi jednotlivými žáky, vandalismu, kouření elektronických cigaret a vzrůstající slovní či fyzické agresivity.

Z těchto poznatků vyplývá nutnost zaměřit se v následujícím školním roce především na systematickou kontrolu a případné řešení neomluvené absence žáků a na témata: komunikace, vztahy, sebeúcta, uplatnění v kolektivu, šikana, vandalismus, zdravý životní styl a zneužívání návykových látek.

## 3 NAVRŽENÝ ZPŮSOB REALIZACE

Základním principem **primární prevence** rizikového chování u žáků je výchova k předcházení a minimalizaci rizikových projevů chování, ke zdravému životnímu stylu, k rozvoji pozitivního sociálního chování, k rozvoji psychosociálních dovedností a ke zvládnání zátěžových situací osobnosti s cílem zabránit výskytu rizikového chování v daných oblastech, nebo co nejvíce omezit škody působené jejich výskytem mezi žáky.

*Protože naše škola usiluje o získání statusu „etická škola“, byl v průběhu školního roku 2014/2015 na naší škole realizován projekt zaměřený na etickou výchovu s názvem „Otevřeme oči a ukážeme cestu“. Čtyřicetihodinový akreditovaný kurz byl veden formou workshopů, vedených lektorkou Etické výchovy o.p.s., zaměřených na témata etické výchovy (témata z oblastí Osobnostní a sociální výchova, Výchova demokratického občana, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova, Environmentální výchova, Mediální výchova). Před zahájením projektu byl dotazníkově zmapován zájem pedagogů o konkrétní témata, pomocí dotazníků byly zjištěny jejich potřeby a priority. Po ukončení kurzu byl rovněž dotazníkově zmapován výsledný stav. Na škole byl jmenován metodik etické výchovy. Témata etické výchovy byla zapracována do školního vzdělávacího*

programu, do programu minimální prevence a do školního řádu. Věříme, že projekt úspěšně přispěje k posílení dobrého klimatu v naší škole.

### 3.1 Žáci

#### Specifická PP

– aktivity a programy, které jsou specificky zaměřeny na předcházení a omezování výskytu jednotlivých forem rizikového chování žáků. Patří k nim:

všeobecná prevence, která je zaměřena na širší populaci, aniž by byl dříve zjišťován rozsah problému nebo rizika

selektivní prevence, která je zaměřena na žáky, u nichž lze předpokládat zvýšený výskyt rizikového chování

indikovaná prevence, která je zaměřena na jednotlivce a skupiny, u nichž byl zaznamenán vyšší výskyt rizikových faktorů v oblasti chování, problematických vztahů v rodině, ve škole nebo mezi vrstevníky.

#### Plán prevence na školní rok 2014 – 2015

V průběhu školního roku bude plán prevence aktuálně doplňován a rozšiřován o další aktivity a akce dle potřeby jednotlivých tříd. Se třídami budou třídní učitelé pracovat v duchu etických zásad.

<b>1. ROČNÍK</b>	Vlastní bezpečnost – Městská policie
<b>2. ROČNÍK</b>	Abraka muzika – výchovný koncert pro děti
<b>3. ROČNÍK</b>	1) Městská policie Opava - Dopravní výchova 2) Žákovský parlament
<b>4. ROČNÍK</b>	1) Městská policie Opava - Dopravní výchova 2) Abraka muzika – výchovný koncert na téma Finanční gramotnost 3) Žákovský parlament
<b>5. ROČNÍK</b>	1) Abraka muzika – výchovný koncert na téma Finanční gramotnost 2) Hravě žij zdravě – zdravá výživa 3) Žákovský parlament 4) Kočičí zahrada – preventivní program pro děti
<b>6. ROČNÍK</b>	1) Adaptační pobyt 2) Poradna pro ženy a dívky Opava - Čas proměn – dívky a chlapci – sexuální

	výchova 3) Žákovský parlament
<b>7. ROČNÍK</b>	1) Preventivní program - Centrum inkluze – téma komunikace 2) Žákovský parlament
<b>8. ROČNÍK</b>	1) Trestná činnost dětí a mládeže - Městská policie 2) Sdružení D - Nenávist na internet nepatří 3) Žákovský parlament
<b>9. ROČNÍK</b>	1) Úřad práce – přednáška 2) Help P3 – poruchy příjmu potravy 3) Žákovský parlament

Žáci budou svými učiteli vedeni k tomu, aby se snažili dodržovat pravidla etického chování, shrnuta do desatera etických zásad, a aby tak přispěli k posílení dobrého klimatu ve škole.

### **Desatero etických zásad:**

1. **Správná komunikace** – Pozdrav, poděkuj, omluv se, požádej – „prosím“ ...
2. **Úcta k druhým** – Chovej se vhodně a přiměřeně ke všem ostatním osobám, se kterými přicházíš ve škole do styku, nikdy nikoho nezesměšňuj a neponižuj...
3. **Ohleduplnost a tolerance** – Buď ohleduplný ke všem.
4. **Schopnost sebeovládání** – Potlač přehnanou soutěživost a agresivitu v každé podobě, vhodným a přiměřeným způsobem řeš konflikty...
5. **Schopnost uplatnit zdravé sebevědomí** – Buď zdravě sebevědomý.
6. **Prosociální chování** – Buď empatický a solidární, rozlišuj dobro od zla...
7. **Pomoc druhým** – Pomáhej druhým.
8. **Schopnost vážit si hodnot, kterými jsme obklopeni** – Važ si hodnot kolem sebe.
9. **Umění přiměřeně reagovat na osoby s opačným nebo odlišným názorem** – Reaguj na podněty přiměřeně, vyslechni si názor druhých....
10. **Sebeúcta** – Važ si sám sebe.

### **Nespecifická PP**

- veškeré aktivity podporující zdravý životní styl a osvojování pozitivního sociálního chování prostřednictvím smysluplného využívání a organizace volného času, například zájmové, sportovní a volnočasové aktivity a jiné programy, které vedou k dodržování určitých společenských pravidel, zdravého rozvoje osobnosti, k odpovědnosti za sebe a své jednání.

- spolupráce s organizacemi, které se věnují volnočasovým aktivitám v Opavě (Středisko volného času, Elim....)

- nabídka zájmových kroužků ve škole
- škola v přírodě pro 3. ročník
- adaptační pobyty pro žáky 6. ročníku
- celoškolní projekty
- práce Žákovského parlamentu
- školní časopis „Podlavičnik“

### 3.2 Pedagogové

- pravidelné schůzky ŠPP
- další vzdělávání pedagogů v oblasti prevence
- MP – schůzky metodiků prevence s okresní metodičkou
- spolupráce pedagogů se ŠPP
- pravidelné třídnické hodiny
- vzdělávání pedagogů v oblasti etické výchovy

Pro pedagogy bylo vytvořeno:

## **Etické desatero pedagogického pracovníka**

1. Pedagogický pracovník jedná a rozhoduje se na základě principů humanity a demokracie. Má právo na informace o dění ve škole a má právo se vyjadřovat ke všem záležitostem týkajícím se chodu školy.
2. Pedagogický pracovník své postavení nevyužívá k manipulaci a k soukromému osobnímu prospěchu. Uplatňuje rovný přístup ke všem žákům. Odmítá všechny formy diskriminace.
3. Pedagogický pracovník nakládá obezřetně s důvěrnými informacemi o žácích a uvážlivě sdílí své soukromí a soukromí svých kolegů s žáky a jejich rodiči. Je loajální.
4. Pedagogický pracovník respektuje psychickou a fyzickou autonomii a jedinečnost jak žáků, tak i spolupracovníků a rodičů. Stejně tak respektuje svou osobnost, své potřeby. Má právo na seberealizaci.
5. Pedagogický pracovník podporuje rozvoj schopností a dovedností žáků podle jejich možností s ohledem na vývojové potřeby a možnosti dané věkovou odlišností. Rozvíjí všestranně potenciál žáka, zachovává a rozvíjí vhodné prostředí pro výuku a výchovu.
6. Pedagogický pracovník respektuje žáka jako svébytnou osobnost, respektuje jeho zdravotní stav, mateřský jazyk a případná další specifika. Je povinen se seznámit s informacemi o specifických výchovně vzdělávacích potřebách žáků, které vzdělává.
7. Než pedagogický pracovník užije kázeňský postih, čerpá ze všech možností dostupných pozitivních motivačních prostředků.

8. Pedagogický pracovník spolupracuje s kolegy a dalšími profesionály i laiky v zájmu vzdělávání žáků. V pracovním kolektivu preferuje týmovou práci, při prosazování svých cílů dbá na dané strategie a cíle školy jako celku. O vzniklých problémech otevřeně komunikuje za účelem řešení. Neznevažuje profesionální způsobilost kolegů. Chápe, že otevřená komunikace a spolupráce je zásadním mechanismem v procesu organizování výchovného a vzdělávacího procesu.
9. Soustavným sebevzděláváním pedagogický pracovník prohlubuje a rozvíjí své profesní kompetence. Sebevzdělávání realizuje v zájmu svém, žáků resp. školy. Vedení školy toto sebevzdělávání podporuje, umožňuje a řídí. Své poznatky pedagogický pracovník předává kolegům a snaží se je uplatnit ve výchovně vzdělávacích činnostech ve škole. Pravidelně provádí sebehodnocení své práce.
10. Požadavky na žáka dané školním řádem uplatňuje pedagogický pracovník i na sebe. Je si vědom, že svým chováním a jednáním ovlivňuje žáky. Je si vědom toho, že neetické chování je nepřijatelné a s pedagogickou prací je neslučitelné takové jednání ignorovat.

### **3.3 Rodiče a veřejnost**

- spolupráce školy s rodiči
- organizování akcí, při nichž tráví čas ve škole rodiče se svými dětmi
- vánoční besídka a velikonoční dílny pro rodiče a děti
- vzájemná inspirace a návrhy v rámci školní rady
- aktualizované informace v sekci prevence na webových stránkách školy
- nástěnka prevence (aktualizované informace, osvěta, kontakty..)
- konzultační hodiny ŠPP
- třídní schůzky